

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 017845 16 Uvp
Banjaluka, 06.02.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Zdravke Čučak, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi M.K. iz B. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 29.10.2015. godine tuženog Fonda, u predmetu određivanja novog iznosa invalidske penzije, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 017845 15 U od 29.06.2016. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 06.02.2019. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 017845 15 U od 29.06.2016. godine preinačava, tako da se tužba odbija kao neosnovana.

Obrazloženje

Pobijanom presudom uvažena je tužba protiv osporenog akta bliže označenog u uvodu ove presude, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Fonda broj ... od 12.08.2015. godine. Tim prvostepenim rješenjem je tužiocu, kao korisniku invalidske penzije, određen iznos invalidske penzije u iznosu od .471,33 KM mjesečno počev od 01.01.2006. godine, a od 01.03.2007. godine penzija iznosi 645,22 KM; od 01.05.2008. godine penzija iznosi 709,29 KM; od 01.01.2012. godine penzija iznosi 751,85 KM; od 01.01.2013. godine penzija iznosi 763,88 KM; od 01.09.2013. godine penzija iznosi 790,62 KM; od 01.01.2014. godine penzija iznosi 806,43 KM; od 01.10.2014. godine penzija iznosi 822,56 KM i od 01.01.2015. godine penzija iznosi 836,13 KM mjesečno.

Uvaženje tužbe i poništenje osporenog akta sud je obrazložio razlozima da je tuženi nezakonito postupio kada je ostavio na snazi rješenje prvostepenog organa od 12.08.2015. godine, jer prilikom donošenja istog nije ispoštovao sve upute iz prethodne presude broj 11 0 U 014688 14 U od 27.04.2015. godine, iako je izvršio dodatne provjere u svojoj službenoj evidenciji na način da je pribavio uvjerenje broj ... od 16.06.2015. godine iz koga proizilazi da doprinosi za tužioca period od 04.04.1992. do 30.06.1996. godine nisu uplaćeni, s obzirom na to da se ponovo nije izjasnio o pravnom značaju dokaza pisanih isprava (obrazac M-4, uvjerenje poslodavca, radna knjižica tužioca) koje je on priložio u cilju dokazivanja činjenice da su mu za sporne godine 1994., 1995. i dio 1996. uplaćeni doprinosi za PIO.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tuženi pobija njenu zakonitost zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Ukratko iznosi navode žalbe tužioca izjavljene protiv prvostepenog rješenja broj ...od 12.08.2015. godine ističući da je iste osporenim aktom ocijenio neosnovanim, jer je u ponovljenom postupku prvostepeni organ izvršio dodatne provjere pribavljanjem uvjerenja Odjeljenja za finansijske poslove, kontrolu obračuna i evidentiranje prihoda broj ... od

16.06.2015. godine iz kojeg proizilazi da za tužioca za period od 04.04.1992. do 19.06.1996.godine nisu uplaćeni doprinosi za PIO, a što shodno odredbama člana 77. i 78. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju-Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 106/05, 20/07, 33/08, 1/09, 71/09, 106/09 i 118/09 - u daljem tekstu: Zakon o PIO-Prečišćeni tekst), koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva tužioca za određivanje novog iznosa penzije, znači da mu se plate ostvarene u spornom periodu 1994., 1995. i dio 1996. godine ne mogu uračunati u penzijski osnov. Kod ovakvog stanja stvari smatra neosnovanim upute nižestepenog suda iz pobijane presude da još jednom izvrši dodatnu provjeru i izjasni se na druge priložene dokaze, pa predlaže da ovaj sud zahtjev uvaži i pobijanu presudu preinači na način da tužbu odbije kao neosnovanu.

Tužilac u odgovoru na zahtjev navodi da je isti neosnovan, te da on ostaje kod svojih navoda iz upravnog postupka i upravnog spora, te se poziva na odluku Ustavnog suda BiH broj AP-1330/06 u kojoj je ovaj sud dao mišljenje da je prevelik teret za apelanta da snosi posljedice poslodavčevog neurednog plaćanja doprinosa, u situaciji kada on trpi zbog neizvršavanja zakonske obaveze poslodavca kao obveznika osiguranja, prema Fondu kao korisniku osiguranja, koji organ ima zakonsku obavezu kontrole obveznika osiguranja i preduzimanja odgovarajućih zakonskih mjera u slučaju neplaćanja doprinosa. Konačno predlaže sudu da zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, kao i cjelokupne spise predmetne upravne stvari i upravnog spora, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka u spisu predmeta proizilazi da je nižestepeni sud pobijanom presudom poništio osporeni akt od 29.10.2015. godine, uz stav da tuženi u ponovljenom postupku nije ispoštovao sve upute iz presude broj ... od 27.04.2015. godine koja je treća po redu donesena u ovoj upravnoj stvari, u smislu da ponovo nije dao ocjenu dokaza koje je tužilac priložio u cilju dokazivanja činjenice da su mu za sporne godine 1994., 1995. i dio 1996. godine, kada je bio zaposlen u VP ... B., uplaćeni doprinosi.

Pobijana presuda nije na zakonu zasnovana na što pravilno ukazuje tuženi u zahtjevu. Naime, u situaciji kada nižestepeni sud ne dovodi u pitanje okolnost da tuženi, odnosno prvostepeni organ, postupajući po uputi iz pomenute presude, jeste izvršio dodatne provjere pribavljanjem uvjerenja iz svoje evidencije broj ... od 16.06.2015. godine iz kojeg proizilazi da doprinosi za tužioca za period od 04.04.1992. do 19.06.1996. godine nisu uplaćeni, neosnovanim se ukazuje dalji zaključak suda da se tuženi nije izjasnio o ostalim dokazima koje je priložio tužilac, jer oni sami po sebi ne mogu biti od uticaja na rješavanje predmetne upravne stvari, obzirom da se tim ispravama ne mogu osporiti podaci iz službene evidencije tuženog koja je jedina relevantna za rješavanje o pravima osiguranika.

Ovo stoga što iz spisa proizilazi da u matičnoj evidenciji osiguranika koju vodi i vodio je u spornom periodu isključivo tuženi shodno odredbi člana 44. zakona o PIO-Prečišćeni tekst po pravilima ustanovljenim odredbama člana 45. do 73. istog zakona, ne postoje dokazi da su za tužioca za period od 04.04.1992. do 19.06.1996. godine uplaćeni doprinosi o čemu je izdato uvjerenje dana 16.06.2015. godine, a što dalje nesporno znači da mu se plate koje je ostvario u godinama 1994., 1995. i dio 1996. godine ne mogu uračunati u penzijski osnov, jer bi takvo postupanje bilo suprotno odredbama člana 77. i 78. Zakona o PIO-Prečišćeni tekst, kako to i tuženi pravilno tumači u zahtjevu.

Odredba člana 77. stav 1. Zakona o PIO-Prečišćeni tekst propisuje da penzijski osnov za određivanje starosne i invalidske penzije predstavlja prosječan iznos neto plata osiguranika, novčanih i nenovčanih prihoda i naknada koje je osiguranik ostvario u skladu sa ugovorom o radu, kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu na koje je obračunat i uplaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu: plata), odnosno neto osnovica osiguranja, počev od 1. januara 1970. godine, do dana ostvarivanja prava, s tim što se za utvrđivanje penzijskog osnova ne uzimaju plate niti osnovice osiguranja iz 1992. i 1993. godine, dok odredba člana 78. istog zakona propisuje da se platom, odnosno osnovicom osiguranja, u smislu člana 77. ovog zakona, smatra prosječan mjesečni neto iznos plate koji je osiguranik ostvario u skladu sa propisima i kolektivnim ugovorom za rad u punom radnom vremenu, vremenu kraćem od punog radnog vremena i vremenu dužem od punog radnog vremena, preračunatom na puno radno vrijeme, kao i prosječan mjesečni iznos osnovice osiguranja za koju je osiguranik uplaćivao doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje. Prednje znači da kada u matičnoj evidenciji tuženog Fonda PIO ne postoji dokaz da su za osiguranika uplaćeni doprinosi za PIO za određene godine, kao u slučaju tužioca, ne postoji ni pravni osnov da mu se plate iz tih godina uračunaju u penzijski osnov, a što konačno upućuje na zaključak da je tuženi zakonito postupio kada je osporenim aktom ostavio na snazi prvostepeno rješenje od .12.08.2015. godine koje je upravo doneseno pravilnom primjenom prethodno citiranih odredbi Zakona o PIO-Prečišćeni tekst.

U tom kontekstu treba dodati da nije osnovano pozivanje tužioca na Odluku Ustavnog suda BiH broj AP-1330/06, jer se ista odnosi na drugačiju činjeničnu situaciju u kojoj je za osiguranika, nakon podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na penziju, nesporno izvršena pojedinačna uplata doprinosa za PIO, o čemu se ovdje evidentno ne radi.

Iz prednjeg proizilazi da je pobijana presuda zasnovana na pogrešnoj primjeni materijalnog prava, odnosno da su ostvareni razlozi njene nezakovitosti propisani odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tuženog za njeno vanredno preispitivanje uvažava i ista preinačava na osnovu odredbe člana 40. stav 1. i 2. istog zakona, tako da se tužba odbija kao neosnovana.

Zapisničar
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić